

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

2011/2051(INI)

13.4.2011

STANOVISKO

Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

pre Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

k SPP do roku 2020: zvládnutie budúcich výziev v oblasti potravín, prírodných zdrojov a území
(2011/2051(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko: Karin Kadenbach

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín vyzýva Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. zdôrazňuje, že predchádzajúce reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky (MacSharryho reforma z roku 1992, reforma Agenda 2000, reforma z roku 2003 a kontrola stavu politiky v roku 2008) boli všetky zamerané na zabezpečenie toho, aby európski poľnohospodári splňali najvyššie štandardy na svete, čo sa týka ochrany životného prostredia, dobrých životných podmienok zvierat a sledovateľnosti potravín; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že trh neumožňuje poľnohospodárom kompenzovať náklady vynaložené na splnenie týchto štandardov;
2. žiada, aby SPP po roku 2013 zaručila príslušné finančné prostriedky, aby poskytovala stimuly a aby sledovala dlhodobý cieľ potravinovej bezpečnosti určený na podporu udržateľnej poľnohospodárskej výroby a spotreby, znižovanie spotreby energie, ako aj na podporu účinného využívania vstupov, napríklad obmedzovaním používania škodlivých chemikálií, väčšieho ohľadu na zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat a účinnejšieho využívania potenciálu ekosystémov; zdôrazňuje, že spoločná poľnohospodárska politika musí byť schopná reagovať na environmentálne, zdravotné a sociálne výzvy, akými sú zmena klímy, obmedzovanie zdrojov, znečisťovanie vody, erózia pôdy a strata biodiverzity (vrátane poľnohospodárskej biodiverzity), bez toho, aby sa ohrozila životaschopnosť poľnohospodárskych podnikov;
3. žiada, aby sa rozpočet EÚ určený pre poľnohospodárstvo v nasledujúcom období financovania modernizoval v súlade s cieľmi stratégie EÚ 2020;
4. víta skutočnosť, že oznámenie Komisie sa zameriava na dodávanie ekologických verejných tovarov prostredníctvom ekologických opatrení pre spoločnú poľnohospodársku politiku, ako aj jeho cieľ znovu integrovať diverzitu do sektora poľnohospodárstva, čo bude významnou príležitosťou na pokrok smerom k ekologickejšej a udržateľnejšej spoločnej poľnohospodárskej politike;
5. považuje za nevyhnutné nájsť správnu rovnováhu medzi potrebou zvýšenia produktivity, ktorá vyžaduje intenzívne výrobné postupy, a potrebou zachovania a udržateľného využívania zdrojov s náležitým zreteľom na životné prostredie, verejné zdravie a dobré životné podmienky zvierat;
6. domnieva sa, že súčasné veľmi intenzívne spôsoby živočíšnej výroby sú často neudržateľné a majú negatívne dôsledky pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, čo môže negatívne vplývať aj na verejné zdravie a potravinovú bezpečnosť; preto žiada, aby spoločná poľnohospodárska politika podporovala spôsoby živočíšnej výroby, ktoré zohľadňujú životné prostredie i zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat;
7. zdôrazňuje, že spoločná poľnohospodárska politika musí byť schopná odpovedať na príliš veľké množstvo výziev týkajúcich sa obyvateľstva, rozvoja, biodiverzity, životného prostredia a nedostatku pôdy, a preto je potrebná nová politická iniciatíva zameraná na

vytvorenie spoločnej európskej potravinovej politiky;

8. zdôrazňuje, že spoločná poľnohospodárska politika má kľúčovú úlohu tak pre poľnohospodárov, ako aj pre širokú verejnosť – teda daňových poplatníkov a zároveň spotrebiteľov – keďže každý má prospech z bezpečných, výživných a cenovo dostupných potravín, zdravého životného prostredia, pevného zdravia a perspektívy zamestnania, dopyt po kvalitných výrobkoch stúpa a postupy šetrné k životnému prostrediu sa čoraz viac rozširujú;
9. žiada, aby bolo financovanie v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky založené na modeli, v rámci ktorého sa odmeňuje dodržiavanie noriem, ktoré patria v mnohých oblastiach medzi najprísnejšie na svete, ako aj zabezpečovanie verejných tovarov, ktoré trh neodmeňuje; tento model by mal zahŕňať platby spojené s prírodným znevýhodnením a platby vo forme tzv. zelených bodov či platby pre zraniteľné regióny vrátane ostrovných a horských regiónov, ako aj spoľahlivý a zjednodušený základ pre krízové plnenie pre špecifické systémy poľnohospodárstva, ako napr. ekologické poľnohospodárstvo, poľnohospodárske systémy s vysokou prírodnou hodnotou, intenzívne obhospodarované lúky a pasienky, a pre poľnohospodárov so špecifickými požiadavkami na hospodárenie v oblastiach sústavy Natura 2000;
10. prihovára sa za územný prístup v mechanizme rozdeľovania finančných prostriedkov, ktorý bude zohľadňovať široké spektrum lokalít s cieľom podporiť udržateľnosť poľnohospodárskych podnikov a príslušných oblastí;
11. žiada, aby sa pri pridelovaní finančných prostriedkov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky používali okrem obrábanej plochy aj iné ukazovatele, napríklad kvalita výroby, používanie ekologicky prijateľných poľnohospodárskych postupov, umiestnenie poľnohospodárskych podnikov v geograficky znevýhodnených oblastiach a prítomnosť mladých ľudí;
12. vyzýva na posilnenie koncepcie financovania oboch pilierov, ktorá podlieha splneniu niekoľkých kritérií v oblasti životného prostredia a biodiverzity, ako aj cieľov v oblasti účinnosti zdrojov a verejného zdravia, a to tak, aby bolo možné použiť udržateľné metódy pri výrobe vysoko kvalitných potravín; zdôrazňuje, že dostatočné financovanie je jedinou zárukou úspechu nových a už existujúcich cieľených agroenvironmentálnych opatrení; zdôrazňuje, že na urýchlenie zmeny smerom k celoplošnému ekologickému poľnohospodárstvu je potrebné vytvoriť nové mechanizmy financovania, a žiada prijatie opatrení na posilnenie pozície spotrebiteľov a poľnohospodárov v lepšie fungujúcom potravinovom reťazci;
13. domnieva sa, že financovanie v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky by sa nemalo redukovať, ale skôr zmeniť s cieľom zvýšiť skutočnú produktivitu obrábaných plôch, dosiahnuť ciele v oblasti ochrany ekosystémov, biodiverzity a zdravia spotrebiteľov a poľnohospodárov a získať kvalitné poľnohospodárske výrobky;
14. uznáva, že štátna podpora neudržateľných postupov je v protiklade s deklarovateľnými cieľmi politiky EÚ v oblasti životného prostredia, a žiada, aby sa režim platieb prispôbil tak, že sa tento rozpor odstráni a budú sa podporovať osvedčené postupy;

15. prihovára sa za pridelenie priority podpore poľnohospodárskych postupov, ktoré spomaľujú zmenu klímy alebo prispievajú k sekvestracii uhlíka v pôde;
16. poukazuje na služby, ktoré európski poľnohospodári poskytujú európskej spoločnosti, najmä udržiavanie rôznorodej kultúrnej krajiny a dôležité prínosy k ochrane prírodných zdrojov a starostlivosti o ne a k ochrane klímy;
17. zdôrazňuje, že ekologizácia poľnohospodárskej politiky EÚ v skutočnosti nie je pre poľnohospodárov ničím novým, keďže všetky postupné reformy boli namierené smerom k posilňovaniu tohto aspektu spoločnej poľnohospodárskej politiky;
18. zdôrazňuje, že dodatočná ekologizácia, ktorá rešpektuje ekosystémy a diverzifikáciu produktov, správne vodné hospodárstvo, obmedzené používanie umelých hnojív, osvedčené postupy boja proti erózii a degradácii pôdy a na zvýšenie úrodnosti pôdy, ako aj opatrenia na obnovu biodiverzity, bude aj naďalej prínosná pre životné prostredie, pričom zabezpečí udržateľnú budúcnosť poľnohospodárstva EÚ;
19. zdôrazňuje, že ďalšia ekologizácia musí vychádzať z prístupu spoločného prospechu pre životné prostredie aj pre poľnohospodárov a spoločnosť, čo sa týka efektívnosti zdrojov a zvýšenia produktivity; zdôrazňuje tiež, že je nevyhnutné klásť dôraz na výskum, inovácie a nové technológie;
20. poukazuje na to, že ceny potravín, ktoré platia európski občania, niekedy presahujú 50 % ich príjmu, že približne 43 miliónov ľudí v EÚ je ohrozených nedostatkom potravín a že slabá výživa je jedným z najsilnejších nepriaznivých faktorov ovplyvňujúcich zdravie spojených s nižším sociálno-ekonomickým postavením, chudobou a sociálnym vylúčením;
21. víta taký prístup Komisie v tejto politike, ktorý by sa zameriaval na hospodárske, environmentálne a spoločenské výzvy EÚ a podporil by príspevok poľnohospodárstva a vidieckych oblastí k plneniu cieľa stratégie EÚ 2020 týkajúceho sa inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu;
22. domnieva sa, že spoločná poľnohospodárska politika by mala podporovať prechod z intenzívnej produkcie dobytká na udržateľnejšiu živočíšnu výrobu; žiada preto Komisiu, aby zvažila príplatky pre chovateľov dobytká, ktorí využívajú rozľahlé pastviny a pestujú si vlastné krmivo;
23. poukazuje na to, že poľnohospodárske odvetvie je len jedným z odvetví, ktoré prispievajú k hospodárskemu rozvoju vidieka; vyzýva preto na väčšie využívanie finančných prostriedkov určených na poľnohospodárstvo s cieľom bojovať proti zvyšovaniu chudoby vo vidieckych oblastiach; poukazuje na to, že aj príroda môže posilniť hospodársky rozvoj, napríklad prostredníctvom cestovného ruchu;
24. žiada, aby sa financovanie rozvoja vidieka zameralo na nové výzvy, agroekologické inovácie, spoločenský a hospodársky rozvoj vrátane zlepšenia prístupu k verejným službám a infraštruktúry vo vidieckych oblastiach, najmä v menej významných alebo znevýhodnených oblastiach; to by malo zahŕňať aj podporu regionálnych a miestnych potravinových systémov ako stratégiu inkluzívneho rastu, ako aj pomoc pre

samozásobiteľské poľnohospodárske spoločenstvá, keďže sú prínosom pre miestne spoločenstvá;

25. domnieva sa, že opatrenia na rozvoj vidieka musia dopĺňať osvedčené poľnohospodárske postupy podporované v rámci 1. piliera a podporovať postupy, ktoré trvalo prispievajú k plneniu cieľov v oblasti boja proti zmene klímy a správneho riadenia prírodných zdrojov, ako napr. ochrany biodiverzity, vody a pôdy;
26. zdôrazňuje dôležitosť 2. piliera vzhľadom na jeho prínos v oblasti ochrany životného prostredia, modernizácie a zlepšovania štruktúry; žiada, aby opatrenia v rámci 2. piliera boli lepšie prispôbené svojim cieľom, aby bolo možné zvýšiť účinnosť opatrení v oblasti rastu, zamestnanosti a klímy, ako aj opatrení v prospech vidieckych oblastí;
27. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že ciele EÚ v oblasti biodiverzity ešte neboli dosiahnuté, a očakáva, že spoločná poľnohospodárska politika podporí úsilie o dosiahnutie týchto cieľov a nagojských cieľov v oblasti biodiverzity;
28. žiada, aby nová spoločná poľnohospodárska politika podporovala zachovanie genetickej rozmanitosti, aby bola v súlade so smernicou 98/58/ES o starostlivosti o zvieratá a aby neposkytovala finančné prostriedky na výrobu potravín z klonovaných zvierat, ich mláďat alebo potomkov;
29. zdôrazňuje význam vyhľadávania všetkých možných príležitostí na spoluprácu medzi členskými štátmi so zapojením všetkých zainteresovaných strán na účely ochrany pôdy;
30. zdôrazňuje obrovskú potrebu inovácií, ako aj potrebu orientovať investície smerom k nárastu hospodárskej a environmentálnej výkonnosti; požaduje rozvoj väčšieho počtu projektov financovaných z prostriedkov EÚ a koordinovaných na úrovni EÚ, prostredníctvom ktorých budú poľnohospodári a výskumní pracovníci môcť spolupracovať s cieľom nájsť inovatívne metódy v rámci celého potravinového reťazca umožňujúce zabezpečiť konkurencieschopnosť a udržateľnosť poľnohospodárskeho sektora;
31. zdôrazňuje dôležitosť politík určených na podporu cezhraničnej spolupráce medzi členskými štátmi a tretími krajinami v záujme prijatia postupov na ochranu životného prostredia a zaistenie udržateľnosti prírodných zdrojov v prípadoch, keď poľnohospodárske činnosti, najmä používanie vody, majú cezhraničný dosah;
32. domnieva sa, že je možné zmierniť vplyvy poľnohospodárstva na klímu prostredníctvom lepšieho vzdelávania a odbornej prípravy pre poľnohospodárov v oblasti širšieho využívania inovácií, ktoré sú výsledkom výskumu a vývoja; naliehavo žiada, aby bola poľnohospodárom poskytnutá dôkladná príprava na riešenie energetických výziev prostredníctvom rozvoja ekologických zdrojov energie, ako sú biomasa, biologický odpad, bioplyny, biopalivá a maloplošná výroba veternej, solárnej a vodnej energie, čím sa vytvoria nové pracovné miesta;
33. zdôrazňuje dôležitosť kontrolných mechanizmov s cieľom zaistiť, aby boli výrobky bezpečné pre ľudské zdravie, ktoré umožnia overenie sledovateľnosti a bezpečnosti, ako aj toho, či sa nepoužívajú výrobky, ktoré sú v EÚ zakázané, pričom na výrobky z krajín

Spoločenstva aj na výrobky dovezené z tretích krajín sa budú vzťahovať tie isté požiadavky;

34. domnieva sa, že súčasný režim by mala nahradiť jednoduchá a konkrétna štruktúra podpory pre malé poľnohospodárske podniky s cieľom zvýšiť ich konkurencieschopnosť a oceniť ich prínos pre životaschopnosť vidieckych oblastí a ochranu životného prostredia;
35. chce zdôrazniť osobitnú úlohu ekologického poľnohospodárstva, ktoré podľa výskumných štúdií významne prispieva k ochrane klímy v porovnaní s konvenčnými poľnohospodárskymi postupmi, a žiada, aby ekologické poľnohospodárstvo v roku 2020 zaujalo ústredné miesto v spoločnej poľnohospodárskej politike;
36. zdôrazňuje potrebu zahrnúť úvahy o efektívnosti zdrojov do spoločnej poľnohospodárskej politiky prostredníctvom podpory opätovného spracovania organického poľnohospodárskeho odpadu na hnojenie pôdy, ako aj prevencie šírenia poľnohospodárskych odpadov z plastov;
37. naliehavo žiada Komisiu, aby ďalej posilňovala súčasný poradenský systém s cieľom pomáhať poľnohospodárom so zavedením ekologizujúcich opatrení a s odborným vzdelávaním v oblasti agroekologických postupov;
38. zdôrazňuje dôležitosť programov na poskytovanie odborného vzdelávania pre poľnohospodárov, aby používali poľnohospodárske postupy, ktoré sú udržateľnejšie z hľadiska ochrany životného prostredia, a vyzýva Komisiu, aby zaistila financovanie takýchto programov z 2. piliera novej spoločnej poľnohospodárskej politiky;
39. tvrdí, že, zavedenie krížového plnenia do spoločnej poľnohospodárskej politiky v minulých reformách je užitočným nástrojom na dosiahnutie udržateľnosti a že platby v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky bez neho nemôžu byť odôvodnené vzhľadom na dopyt spoločnosti po zdravých potravinách, zdravom poľnohospodárstve a dobrom životnom prostredí, vyzýva však Komisiu, aby zabezpečila ekologickú účinnosť krížového plnenia, ktoré by sa tak stalo základným prvkom udržateľnosti;
40. je presvedčený, že reforma spoločnej poľnohospodárskej politiky musí zabezpečiť účinnejšiu reguláciu zaťaženia vodných útvarov živinami a umožniť obnovu morských a pobrežných ekosystémov; domnieva sa preto, že zníženie znečisťovania vôd poľnohospodárskymi zdrojmi by sa malo pridať ako jeden z kľúčových cieľov spoločnej poľnohospodárskej politiky, čo prispeje k udržiavaniu zdravých riek, jazier, morí a podzemných vôd v celej Európe;
41. domnieva sa, že spoločná poľnohospodárska politika by mala prejsť celkovým posúdením z hľadiska životného prostredia, pri ktorom by bolo možné určiť kľúčové prvky, ktoré je potrebné zmeniť v záujme ochrany vodných útvarov, vrátane účinkov nadbytočného fosforu spôsobujúceho eutrofizáciu a zvýšenú citlivosť na eutrofizáciu vo vodných ekosystémoch, ako je Baltské more;
42. podporuje účinné vykonávanie akčných plánov na základe rámcovej smernice o vode s cieľom dosiahnuť účinné vodné hospodárstvo a ochranu povodí na miestnej, územnej

a regionálnej úrovni; domnieva sa, že je užitočné integrovať rámcovú smernicu o vode do krížového plnenia, a poznamenáva, že je to v súlade s územným prístupom k rozvoju vidieka, ktorý je požadovaný v oznámení Komisie.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	12.4.2011
Výsledok záverečného hlasovania:	+: 59 -: 0 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	János Áder, Elena Oana Antonescu, Kriton Arsenis, Sophie Auconie, Paolo Bartolozzi, Sergio Berlato, Milan Cabrnich, Martin Callanan, Nessa Childers, Chris Davies, Esther de Lange, Anne Delvaux, Bas Eickhout, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Julie Girling, Françoise Grossetête, Cristina Gutiérrez-Cortines, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Karin Kadenbach, Christa Kläß, Holger Krahmer, Jo Leinen, Corinne Lepage, Peter Liese, Linda McAvan, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Miroslav Ouzký, Gilles Pargneaux, Antonyia Parvanova, Sirpa Pietikäinen, Mario Pirillo, Pavel Poc, Vittorio Prodi, Frédérique Ries, Oreste Rossi, Dagmar Roth-Behrendt, Daciana Octavia Sârbu, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Bogusław Sonik, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Salvatore Tatarella, Åsa Westlund, Glenis Willmott, Sabine Wils
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Margrete Auken, Tadeusz Cymański, Matthias Groote, Riikka Manner, Miroslav Mikolášik, Bart Staes, Marianne Thyssen, Michail Tremopoulos, Anna Záborská
Náhradníci (čl. 187 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Ashley Fox